

RAPORT

Z MONITOROWANIA RYNKU PRACY

W RAMACH ŚWIADCZENIA USŁUG POŚREDNICTWA PRACY

W MIESIĄCU LISTOPADZIE 2021 R.

ramach projektu pn.

„RAZEM DO CELU”

9 Oś Priorytetowa Region Spójny Społecznie, Działanie 9.1 Aktywna integracja,
Poddziałanie 9.1.1 Aktywna integracja – projekty konkursowe wyłącznie dla OPS/PCPR;
projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

1. OGÓLNE INFORMACJE DOTYCZĄCE POŚREDNICTWA PRACY:

1.1 Podmiot prowadzący pośrednictwo:

Fundacja EUROPA+ jest organizacją non-profit działającą od 2007 roku, z powodzeniem realizującą działalność statutową skierowaną m.in. do osób z grup defaworyzowanych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, bezrobotnych i innych grup wymagających wspierania.

INSTYTUCJA SZKOLENIOWA: **fundacja EUROPA+** jest wpisana do rejestru instytucji szkoleniowych (nr 2.12/00026/2009) od 03.02.2009 r.

AGENCJA ZATRUDNIENIA: **fundacja EUROPA+** jest wpisane pod numerem 13897 do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia, prowadzonego przez Marszałka Województwa Małopolskiego.

1.2 Cele pośrednictwa pracy:

Celem pośrednictwa pracy jest efektywna promocja zatrudnienia uczestników/-ek projektu „Razem do celu” poprzez podejmowanie inicjatyw i realizację odpowiednich czynności w celu pozyskania współpracy z podmiotami, instytucjami i organizacjami zainteresowanymi organizacją staży oraz zatrudnieniem uczestników/-ek projektu. W ramach realizowanego projektu pośrednik pracy zatrudniony przez Fundację EUROPA+ podejmuje aktywne działania polegające na pozyskiwaniu ofert pracy od pracodawców, dystrybucję ofert oraz dobór właściwego kandydata na konkretne miejsce pracy/stażu zawodowego.

Świadczenie usług pośrednictwa pracy w wymiarze 24 godzin miesięcznie polega m.in. na monitorowaniu rynku pracy, pozyskiwaniu ofert pracy, organizacji spotkań indywidualnych przed rozpoczęciem stażu/pracy, przygotowaniem Uczestników/-czek projektu do procesu rekrutacji, nawiązywaniu współpracy z pracodawcami, przeprowadzaniu doboru stażu/pracy, kierowaniu uczestników do pracodawców zainteresowanych zatrudnieniem lub organizacją stażu.

1.3 Analiza zawodów deficytowych, zawodów w równowadze oraz zawodów w nadwyżce na podstawie Barometru Zawodów

Pośrednik pracy w ramach dyżuru prowadzi działania w oparciu o aktualną sytuację na lokalnym i regionalnym rynku pracy, w szczególności stosując narzędzia diagnozujące zapotrzebowanie na zawody i podaż pracy w postaci:

- a) Barometru zawodów dla Miasta Nowy Sącz na 2021 r. – załącznik nr 1
- b) Barometru zawodów dla Powiatu Nowosądeckiego na 2021 r. – załącznik nr 2

1.4 Adresaci pośrednictwa pracy

Grupa uczestników/-czek projektu pn. „Razem do celu”, 9 Oś Priorytetowa Region Spójny Społecznie, Działanie 9.1 Aktywna integracja, Poddziałanie 9.1.2 Aktywna integracja – projekty konkursowe wyłącznie dla OPS/PCPR, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

1.5 Sposób świadczenia usług pośrednictwa pracy

Usługi pośrednictwa pracy są świadczone podczas dyżurów w Ośrodku Pomocy Społecznej w Łącku, podczas spotkań indywidualnych, a także osobistych spotkań z Uczestnikami/-czkami oraz

pracodawcami z terenu Gminy Łącko, Miasta i Gminy Stary Sącz, Gminy Podegrodzie, Miasta Nowy Sącz, a także ościennych gmin, w tym spoza Powiatu Nowosądeckiego.

W dobie ograniczeń/zakazów kontaktów społecznych związanych z epidemią COVID-19 usługi świadczone bywają także w formie zdalnej, głównie przy wykorzystaniu komunikacji e-mailowej oraz telefonicznej. Spotkania osobiste zawsze podejmowane są z zastosowaniem najwyższych środków ostrożności – z wykorzystaniem możliwego dystansu społecznego, maseczek zasłaniających usta i nos, dezynfekcji rąk oraz przedmiotów i powierzchni. Pośrednik pracy unika spotkań wieloosobowych, w spotkaniach każdorazowo biorą udział tylko niezbędne osoby bezpośrednio zainteresowane.

1.6 Dane statystyczne dotyczące rynku pracy w Powiecie Nowosądeckim – na podstawie dostępnych analiz opracowanych przez Powiatowy Urząd Pracy dla Powiatu Nowosądeckiego, ul. Nawojowska 118, 33-300 Nowy Sącz

Na dzień 30.11.2021 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy dla PN wynosiła 6 048 osób. Spadek w stosunku do października br. o 37 osób. Wśród ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych było 4 174 kobiety (69,0%) i 1 874 mężczyzn (31,0%).

Bezrobocie utrzymuje się na stabilnym poziomie. Dane świadczą o tym, że rynek pracy wyszedł obronną ręką z początku pandemii (2020 rok) i powoli wraca na stabilną ścieżkę gospodarczą. Widać, że tarcza anty kryzysowa uchroniła rynek pracy przed dużym bezrobociem. Wprawdzie tempo spadku liczby osób bezrobotnych w listopadzie br. jest słabe, ale zwykle w poprzednich latach w listopadzie poziom bezrobocia rósł.

W listopadzie 2021 r. struktura bezrobocia w Powiecie Nowosądeckim (dotyczy osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy dla Powiatu Nowosądeckiego) kształtuje się następująco (wybór wskaźników):

Bezrobotni ogółem: 6 048 (100%), w tym:

- kobiety: 4 174 (69%)
- z prawem do zasiłku: 668 (11%)
- zarejestrowani po raz I: 1 190 (19,7%)
- zarejestrowani po raz kolejny: 4 858 (80,3%)
- zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy: 203 (3,4%)
- zamieszkali na wsi: 5 049 (88,6%)
- bez kwalifikacji zawodowych: 1 205 (19,9%)
- bez doświadczenia zawodowego: 1 060 (17,5%)
- kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka: 1 485 (24,6%)

Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy: 5 460 (90,3%), w tym:

- osoby do 30. roku życia: 1 820 (30,1%)
- w tym osoby do 25. roku życia: 919 (15,2%)
- długotrwale bezrobotni: 3 583 (59,2%)
- powyżej 50. roku życia: 1 302 (21,5%)
- korzystający ze świadczeń pomocy społecznej: 71 (1,2%)
- niepełnosprawni: 282 (4,7%)

Spośród bezrobotnych pozostających w ewidencji urzędu w końcu miesiąca listopada 2021 r. 668 osób posiadało prawo do zasiłku, stanowiły one 11,0% ogółu bezrobotnych.

Wśród zarejestrowanych absolwentów na koniec listopada br. (346 osób) było najwięcej osób z wykształceniem: średnim zawodowym i policealnym – 132 osoby, wyższym – 91 osób, zasadniczym zawodowym/branżowym – 81 osób.

W miesiącu listopadzie br.:

- zarejestrowało się 645 osób bezrobotnych. Zarejestrowało się niemal po równo kobiet (325 osób) i mężczyzn (320 osób). Po raz pierwszy zarejestrowało się 158 osób, a po raz kolejny 487 osób. Najwięcej rejestrowało się osób młodych od 18 do 34 lat – 412, co stanowiło 63,9% ogółu rejestrujących się w listopadzie br. Głównie rejestrowały się osoby z wykształceniem co najmniej średnim - 393 osoby (tj. 60,9%), w tym 130 osób z wykształceniem wyższym. Najwięcej osób rejestrowało się ze stażem pracy od 1-5 lat - 174 osoby i stażem pracy do 1 roku – 171 osób.
- wyrejestrowało się 682 osoby bezrobotne (401 kobiet i 281 mężczyzn).

Głównym powodem wyrejestrowań były podjęcia pracy 434 osoby, tj. 63,6% ogółu wyrejestrowań w listopadzie br.

Pozostałe przyczyny wyłączenia z ewidencji to:

- niepotwierdzenia gotowości do pracy – 69 osób (51 mężczyzn),
- dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego – 44 osób (33 kobiety),
- odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy – 4 osoby,
- osiągnięcia wieku emerytalnego – 8 osób,
- nabycie praw emerytalnych i rentowych – 3 osoby,
- nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego – 8 osób,
- podjęcie nauki – 2 osoby,
- inne – 36 osób,

- pracę podjęły 434 osoby. Głównie były to podjęcia pracy niesubsydiowanej – 323 osoby (praca subsydiowana 111 osób)
- pozyskano 403 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej.

Patrząc na relację miesiąc do miesiąca, to w listopadzie 2021 r. zanotowano więcej nowych miejsc pracy niż w

październiku 2021 r. o 15 miejsc. W listopadzie br. liczba zgłoszonych ofert pracy była najwyższa od 3 lat. Natomiast patrząc po zawodach to największy popyt był na:

pomocniczy robotnik konserwacji terenów zieleni (60 miejsc), pracownicy wykonujący prace proste (50 miejsc), technik prac biurowych (24 miejsca, w tym 16 subsydiowanych).

Stopa bezrobocia (%) Źródło: GUS

Stopa bezrobocia (%) Źródło: GUS

Miesiące	Powiat Nowosądecki	Miasto Nowy Sącz	Województwo Małopolskie	Kraj
Styczeń 2021	9,7	4,2	5,6	6,5
Luty 2021	9,6	4,3	5,6	6,5
Marzec 2021	9,2	4,2	5,5	6,4
Kwiecień 2021	8,8	4,1	5,4	6,3
Maj 2021	8,4	3,8	5,3	6,1
Czerwiec 2021	8,2	3,5	5,1	5,9
Lipiec 2021	8,1	3,5	5,0	5,8
Sierpień 2021	8,1	3,4	4,9	5,8
Wrzesień 2021 .	7,7	3,2	4,8	5,6
Październik 2021	7,7	3,1	4,6	5,5

3. Źródła:

- a) Informacja o sytuacji na rynku pracy w Powiecie Nowosądeckim wg stanu na dzień 30 listopada 2021 r.
- b) Barometr zawodów dla Powiatu Nowosądeckiego – na rok 2021
- c) Barometr Zawodów dla Miasta Nowego Sącza – na rok 2021
- d) Centralna Baza Ofert Pracy: www.praca.gov.pl
- e) www.niepelnosprawni.pl/ledge/x/822
- f) www.sprawniwpracy.com
- g) [Jobble – praca dla osób niepełnosprawnych](http://www.jobble.pl)
- h) www.praca4u.net
- i) www.brevio.pl
- j) www.gumtree.pl
- k) www.jobs.pl
- l) pl.jobballoon.com
- m) www.careerjet.pl
- n) www.jobpilot.pl
- o) <http://praca.money.pl/>
- p) <http://tablica.pl/praca/>
- q) www.praca.pl
- r) www.gazetapraca.pl
- s) www.gratka.pl
- t) www.kariera.pl
- u) <http://kariera.forbes.pl/>
- v) www.pracuj.pl
- w) <http://e-pracuj.pl/>
- x) www.praca-online.pl
- y) <http://webjobs.pl/>
- z) www.przedstawiciele.pl
- aa) www.abcpraca.pl
- bb) www.praca.wp.pl
- cc) <http://praca.interia.pl/>

- dd) www.kariera.com.pl
- ee) www.praca.info.pl
- ff) www.pracainfo.pl
- gg) www.praca.egospodarka.pl
- hh) <http://pracorama.pl/>
- ii) <http://praca.trovit.pl/>
- jj) www.strefapracy.eu
- kk) www.szybkopraca.pl

4. Załączniki:

1. Barometr zawodów 2021 – Miasto Nowy Sącz
2. Barometr zawodów 2021 – Powiat Nowosądecki
3. Pozyskane oferty pracy

Prognoza na rok 2021

Województwo: małopolskie, Powiat: Nowy Sącz

Duży deficyt poszukujących pracy

pielęgniarki i położne

Deficyt poszukujących pracy

analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych
betoniarze i zbrojarze
biolodzy, biotechnolodzy i diagnosty laboratoryjni
blacharze i lakiernicy samochodowi
brukarze
cieśle i stolarze budowlani
dekarze i blacharze budowlani
dentysty
elektrycy, elektromechanicy i elektrycy monterzy
graficy komputerowi
inspektorzy nadzoru budowlanego
inżynierowie budownictwa
inżynierowie chemicy i chemicy
inżynierowie elektrycy i energetycy
inżynierowie mechanicy
kamieniarze

kierowcy autobusów
kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych
kierownicy budowy
krawcy i pracownicy produkcji odzieży
lakiernicy
lekarze
magazynierzy
monterzy elektroniki
monterzy instalacji budowlanych
murarze i tynkarze
nauczyciele praktycznej nauki zawodu
nauczyciele przedmiotów zawodowych
operatorzy aparatury medycznej
operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych
operatorzy obrabiarek skrawających
operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych

opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej
piekarze
pracownicy ds. budownictwa drogowego i kolejowego
pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie
projektanci i administratorzy baz danych, programiści
przedstawiciele handlowi
przetwórcy mięsa i ryb
ratownicy medyczni
robotnicy budowlani
robotnicy obróbki drewna i stolarze
samodzielni księgowi
spawacze
spedytorzy i logiści
tapicerzy
weterynarze

Równowaga popytu i podaży

administratorzy stron internetowych
agenci ubezpieczeniowi
animatory kultury i organizatorzy imprez
architekci i urbaniści
architekci krajobrazu
archiwiści i muzealnicy
asystenci w edukacji
bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej
ceramicy przemysłowi
cukiernicy
diagnosty samochodowi
dziennikarze i redaktorzy
farmaceuci
filolodzy i tłumacze
filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy
fizjoterapeuci i masażyści
floryści
fotografowie
fryzjerzy
geodeci i kartografowie
gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy
instruktorzy nauki jazdy
instruktorzy rekreacji i sportu
inżynierowie inżynierii środowiska
kelnerzy i barmani
kierowcy samochodów osobowych
kierownicy ds. logistyki
kierownicy ds. produkcji
kierownicy ds. usług
kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu
kierownicy sprzedaży
kierownicy w instytucjach społecznych i kultury
kosmetyczki

kucharze
listonosze i kurierzy
logopedzi i audiofonolodzy
mechanicy maszyn i urządzeń
mechanicy pojazdów samochodowych
meteorolodzy, geolodzy, geografowie
monterzy konstrukcji metalowych
monterzy maszyn i urządzeń
monterzy okien i szklarzy
nauczyciele języków obcych i lektorzy
nauczyciele nauczania początkowego
nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących
nauczyciele przedszkoli
nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych
obuwnicy
operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru
operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych
operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych
operatorzy maszyn włókienniczych
opiekunki dziecięce
plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków
pomocze kuchenne
pomocze w gospodarstwie domowym
pozostali specjaliści edukacji
pracownicy biur podróży i obsługi turystycznej
pracownicy ds. jakości
pracownicy ds. ochrony środowiska i bhp
pracownicy ds. rachunkowości i księgowości
pracownicy ds. techniki dentystrycznej
pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych
pracownicy myjni, pralni i prasowni
pracownicy ochrony fizycznej
pracownicy poczty

pracownicy poligraficzni
pracownicy przetwórstwa metali
pracownicy przetwórstwa spożywczego
pracownicy służb mundurowych
pracownicy socjalni
pracownicy sprzedaży internetowej
pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta,
ankieterzy, teleankieterzy
pracownicy usług pogrzebowych
pracownicy zajmujący się zwierzętami
prawnicy
projektanci wzornictwa przemysłowego i operatorzy CAD
psycholodzy i psychoterapeuci
repcjonisci i rejestratorzy
robotnicy obróbki skóry
sekretarki i asystenci
socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych
specjaliści administracji publicznej
specjaliści ds. finansowych
specjaliści ds. organizacji produkcji
specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży
specjaliści ds. rynku nieruchomości
specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji
specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki
specjaliści technologii żywności i żywienia
specjaliści telekomunikacji
szefowie kuchni
ślusarze
technicy budownictwa
technicy informatycy
technicy mechanicy
wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych
zaopatrzeniowcy i dostawcy

Nadwyżka poszukujących pracy

ekonomiści
pedagodzy

pracownicy administracyjni i biurowi
sprzątaczk i pokojowe

sprzedawcy i kasjerzy

Prognoza na rok 2021

Województwo: małopolskie, Powiat: nowosądecki

Deficyt poszukujących pracy

blacharze i lakiernicy samochodowi
dekarze i blacharze budowlani
fryzjerzy
inspektorzy nadzoru budowlanego
inżynierowie budownictwa
kierowcy autobusów
kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych
kierownicy budowy

kucharze
lekarze
mechanicy pojazdów samochodowych
nauczyciele przedszkoli
nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych
operatorzy obrabiarek skrawających
piekarze

plegniarki i położne
samodzielni księgowi
spawacze
szefowie kuchni
ślusarze
tapicerzy

Równowaga popytu i podaży

administratorzy stron internetowych
agenci ubezpieczeniowi
akustycy i realizatorzy dźwięku
analitycy, testerzy i operatorzy systemów
teleinformatycznych
animatory kultury i organizatorzy imprez
architekci i urbanisci
architekci krajoznawstwa
archiwiści i muzealnicy
asystenci w edukacji
betoniarze i zbrojarze
bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej
biolodzy, biotechnolodzy i diagnosty laboratoryjni
brukarze
ceramicy przemysłowi
cieśle i stolarze budowlani
cuklernicy
dentyści
diagnosty samochodowi
dziennikarze i redaktorzy
elektrycy, elektromechanicy i elektrycy monterzy farmaceutów
filolodzy i tłumacze
filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy
fizjoterapeuci i masażyści
floryści
fotografowie
geodeci i kartografowie
gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy
górnicy i operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych
graficy komputerowi
instruktorzy nauki jazdy
instruktorzy rekreacji i sportu
inżynierowie elektrycy i energetycy
inżynierowie inżynierii środowiska
inżynierowie mechanicy
kamieniarze
kelnerzy i barmani
kierowcy samochodów osobowych
kierownicy ds. logistyki
kierownicy ds. produkcji
kierownicy ds. usług
kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu
kierownicy sprzedaży
kierownicy w instytucjach społecznych i kultury
kosmetyczki
krawcy i pracownicy produkcji odzieży

lakiernicy
listonosze i kurierzy
logopedzi i audiofonolodzy
magazynierzy
marynarze, pracownicy obsługi statków i portów
maszyniści
mechanicy maszyn i urządzeń
meteorolodzy, geolodzy, geografowie
monterzy elektroniki
monterzy instalacji budowlanych
monterzy konstrukcji metalowych
monterzy maszyn i urządzeń
monterzy okien i szklarze
murarze i tynkarze
nauczyciele języków obcych i lektorzy
nauczyciele nauczania początkowego
nauczyciele praktycznej nauki zawodu
nauczyciele przedmiotów zawodowych
obuwnicy
ogrodnicy i sadownicy
operatorzy aparatury medycznej
operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych
operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru
operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych
operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych
operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych
operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych
operatorzy maszyn włókienniczych
operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych
opiekunki dziecięce
opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej
optycy i pracownicy wytwarzający protezy
pedagodzy
plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków
pomocze kuchenne
pomocze w gospodarstwie domowym
pozostali specjaliści edukacji
pracownicy administracyjni i biurowi
pracownicy ds. budownictwa drogowego i kolejowego
pracownicy ds. jakości
pracownicy ds. ochrony środowiska i bhp
pracownicy ds. rachunkowości i księgowości
pracownicy ds. techniki dentystrycznej
pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych
pracownicy myjni, pralni i prasowni
pracownicy obsługi ruchu lotniczego

pracownicy obsługi ruchu szynowego
pracownicy ochrony fizycznej
pracownicy poczty
pracownicy poligraficzni
pracownicy przetwórstwa metali
pracownicy przetwórstwa spożywczego
pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie
pracownicy służb mundurowych
pracownicy socjalni
pracownicy sprzedaży internetowej
pracownicy telefonijnej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy
pracownicy usług pogrzebowych
pracownicy zajmujący się zwierzętami
prawnicy
projektanci i administratorzy baz danych, programiści
projektanci wzornictwa przemysłowego i operatorzy CAD
przedstawiciele handlowi
przetwórcy mięsa i ryb
psycholodzy i psychoterapeuci
ratownicy medyczni
recepjoniści i rejestratorzy
robotnicy budowlani
robotnicy leśni
robotnicy obróbki drewna i stolarze
robotnicy obróbki skóry
rzemieślnicy obróbki szkła i metali szlachetnych
sekretarki i asystenci
socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych
specjaliści administracji publicznej
specjaliści ds. finansowych
specjaliści ds. organizacji produkcji
specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży
specjaliści ds. rynku nieruchomości
specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji
specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki
specjaliści telekomunikacji
spedytorzy i logistycy
sprzątaczkę i pokojowe
technicy budownictwa
technicy informatycy
technicy mechanicy
weterynarze
windykatorzy
wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych
zaopatrzeniowcy i dostawcy

Nadwyżka poszukujących pracy

ekonomiści
nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących
pracownicy biur podróży i obsługi turystycznej

rolnicy i hodowcy
specjaliści rolnictwa i leśnictwa

specjaliści technologii żywności i żywienia
sprzedawcy i kasjerzy